

Poštnina plačana v gotovini.

# Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84—, polletno Din 42—, mesečno Din 7—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 9. maja 1931.

Štev. 19.

## Vedno lepše.

Po poročilih časopisja, so sklenile tekstilne tvornice celotni davek na poslovní promet prenaliti na trgovce ter jim zaračunavati prometni davek posebej na fakturi.

Načelo posebnega priračunavanja prometnega davka se izvaja tudi že pri nekaterih manufakturnih veletrgovinah, dasiravno nam ni znano, da bi strokovno združenje velemanufakturstov sprejelo kak tak sklep na zadnji konferenci.

Na en mah se hočejo tedaj otresti tekstilne tvornice, kakor tudi velemanufaktursti dosedanjega plačevanja enodstotnega prometnega davka, v celoti znaša to že dva odstotka, in to breme prenaliti na trgovca-manufaktursti, ki ob današnjem konjunkturnem razpoloženju nikakor ni v stanu zviševati cen, še manj pa je ob pičlem zaslužku, težki konkurenci in številnem krošnjarstvu, kateremu doslej navzlic zakonskim od-

redbam ni bilo moči do živega, zmožen, da bi plačeval prometni davek iz svojega za tekstilne tovarne in velemanufaktursti.

Ponovno smo že dokazali, da je baš tekstilna industrija v naši državi ena izmed zadnjih, ki bi se utemeljeno smela sklicevati na gospodarsko krizo, ker ima največ in najbolj ugodnih pogojev za uspešen razvoj tudi ob znižanem konsumu, kar neovrgljivo dokazujejo številke o uvozu tekstilij.

In končno — poudarjamo, da naj spričo obstoječe krize nihče ne računa s povečanim dobičkom, če mu je res kaj na tem, da se razmere izboljšajo.

Pozivamo naša gospodarska, zlasti trgovska predstavništva, naj se zganejo ter očuvajo trgovca vsaj v tisti meri, da ne bo plačeval poleg svojega prometnega davka tudi dosedanjih obveznosti dobaviteljev!

## Nesmotrene kalkulacije pri lesni produkciji.

Malokatera produkcija je podvržena tolikim in tako različnim činiteljem, ki vplivajo na cene kot ravno lesna produkcija.

Na ceno izdelanega lesa vplivajoči činitelji so zopet odvisni največkrat od ožjih krajevnih razmer, ki često niso z razmerami, katere vladajo že v neposredni bližini, v nikakem soglasju.

Ako si bližje pogledamo te glavne činitelje, je cena obdelanega lesa, odgo-varjajočega zahtevam tržišča, odvis-

na v glavnem od: 1. cen blaga na panju (taks), 2. stroškov gozdne manipulacije, 3. stroškov dovoza hlodov na žago, 4. stroškov žaganja in sušenja in 5. stroškov dovoza na železnico.

Poleg teh neposrednih činiteljev je seveda cena odvisna tudi od višine obrestne mere in davčnih dajatev, v znatni meri pa tudi od splošne režije in od višine investirane glavnice. Ti dodatni činitelji so več ali manj povsod enaki, zlasti v mejah ene in iste drža-

ve. Vendar mora trgovec z njimi ob kalkulaciji natančno računati, da ga ne doletijo kaka razočaranja.

Glavni činitelji pa se v različnih, včasih tudi istih ožjih okoliših ob različnih dobah — in mnogokrat tudi istodobno tako neenaki, da je kaka splošna enotna kalkulacija docela nemogoča tudi za manjše pokrajine.

Prvi činitelj: **cena lesa na panju** igra tudi pri samolastnih gozdovih večjo vlogo kot se ji pripisuje. Često je cena lesa na panju tako visoka, da se posestniku, ki je morda obenem tudi lastnik žage in lesni trgovec, bolj izplača prodati les na panju nego ga obdelovati v lastni režiiji. Drugod zopet (ti kraji pri nas tvorijo redko izjemo!) je les na panju skoraj zastoj.

Glavni vzrok, da so cene lesa na panju v večini krajev previsoke, je ne-lojalna konkurenca, ki največkrat zasluzi naziv: slepa zavist. Niso posebno redki primeri, ko je konkurent plačal les na panju dražje nego je dobil za kub. meter hlodov, postavljenih na železnico. Najsi je tako ravnanje za posameznika včasih takorekoč opravičljivo iz različnih motivov; trezno tako postopanje gotovo ni, in je ta način daleč od naziva solidnosti na škodo lesne trgovine.

Predno se odloči trezen trgovec za nakup lesa na panju in ugotovi najvišjo vrednost, ki pride zanj v poštev, mora računati z vsemi ostalimi glavnimi in postranskimi činitelji, predvsem pa upoštevati dejstvo, da gre tudi pri racionalni manipulaciji približno 30 odstotkov igličastega in 35 odstotkov listnatega lesa v odpadke. Posledica tega neizogibnega, takorekoč najnižjega odpadka je, da sme računati trgovec samo s 65 do 70 odstotki obdelanega lesa od celotne kubature tehnično usposobljenega lesa na panju. Ker plača za gozdno manipulacijo, kakor tudi za dovoz hlodov na žago navadno od bruto kubature, mora računati s tem, da je za vsak kubični meter izdelanega lesa plačal že pri okroglem lesu 30 oziroma 35 odstotkov odpadkov, ki pri rezanem lesu sploh ne prihajajo v poštev.

Tukaj žagarji največkrat grešijo v

lastno škodo, kar dokaže navodilo za kalkulacijo, ki bo sledilo.

Drugi činitelj: **stroški gozdne manipulacije** vsebuje izdatke za podiranje, kleščenje in beljenje do končne izdelave hlodov, porabnih za žago ali za izdelovanje tramov, anten, drogov etc.

Pri izdelavi hlodov se navadno plačuje gozdnim delavcem zaslužek od kubičnega metra okroglega, tehnično porabnega lesa, tedaj takozvano akordno ali kontraktno delo. Višina stroškov gozdne manipulacije je odvisna od razpoložljivih delovnih moči, pa tudi od krajevnih razmer, zlasti terena. Ob času brezposelnosti, kakor tudi v dobi izven delovne sezone so navadno zahteve gozdnih delavcev manjše ter se zadovoljijo z nižjim zaslužkom. Tudi sezona in razmere na delovnem trgu mnogokrat lokalno nimajo tako velikega vpliva, da bi jih zamogli posploševati in ustanoviti enotno merilo in za isti čas tudi v ožjih teritorijah. Vendar je vpliv razmer na delovnem trgu in sezonsko razpoloženje važen činitelj, s katerim računa trgovec pred zaključkom nakupa. Krajevne razmere: oddaljenost od selišč, težaven teren etc. igrajo pri določitvi stroškov gozdne manipulacije svojo vlogo ter so zahteve gozdnih delavcev v oddaljenejših in neugodnih terenih navadno večje kot v bližnjih in terensko ugodnih gozdnih kompleksih.

Včasih vsebuje dogovor tudi stroške za izvlečenje tehnično porabnega lesa do najbližje gozdne vozne poti, na kar je treba že pri sklepanju kontraktov paziti, ker je ta moment zlasti v terensko slabih predelih velike važnosti. Navadno, če ni drugače dogovorjeno, velja dogovor samo za gozdno obdelavo lesa, ne pa za izvlečenje in gredo ti stroški že na račun dovoza na žago.

Tretji činitelj: **stroški dovoza hlodov na žago** igra mnogokrat prvo vlogo ter niso redki slučaji, ko samo stroški dovoza hlodov na žago ali na drugo obdelovališče zavzemajo dvojno, trojno in celo večkratno višino skupnih izdatkov za rastoči les in gozdno manipulacijo.

(Dalje sledi.)

**Pridobivajte nove naročnike!**

## Naša zunanja trgovina.

Zaključni podatki našega izvoza in uvoza v marcu kažejo daljše nazadovanje. **Izvoz** v marcu znaša 269.401 tona v vrednosti 441.9 milijona dinarjev. **Uvoz** znaša 95.596 ton v vrednosti 543.2 milijona dinarjev. **Bilanca** za marec je tedaj zopet pasivna za 101.3 milijona dinarjev.

**Glavni predmeti našega izvoza**, katerim v oklepaju dodajamo podatke za lanski marec v primerjavo, izkazujejo sledeče vrednosti (v milijonih dinarjev): gradbeni les 57.6 (119.6), drva 2.7 (6.8), pragoji 13.2 (18), jajca 79.3 (83.8), koruza 33.1 (71.7), baker 38.6 (44.3), goveja živina 34.4 (23.1), konji 7.8 (7.7), svinje 18 (18.2), perutnina 10.2, cement 11.2 (16.3), konoplja 6, sveže sadje 1.4, suhe slive 1. (Izvoz pšenice je znašal komaj 4 vagone.)

**Glavni predmeti uvoza** pa so bili: bombaževе tkanine 52.8 (76.3) predivo

36.9 (49.2), sirovi bombaž 17 (26.9), volnene tkanine 36 (46.7), volna 13.1 (10), svilenе tkanine 12 (17.9), svilenо predivo 5.6 (5.4), železo in polizdelki 16.4, izdelki iz železa 24.1, železniški material 3, nafta 10.7, kava 13, riž 2.3, sirove kože 19.8, usnje 4.5, obuvalo 11.8.

Trgovinska bilanca za letošnje prvo četrtletje — razdeljena po posameznih mesecih — nudi sledeče številke (v milijonih dinarjev):

|         | izvoz  | uvoz   | saldo   |
|---------|--------|--------|---------|
| januar  | 384.1  | 410.3  | — 26.2  |
| februar | 333.0  | 388.3  | — 55.3  |
| marec   | 441.9  | 543.2  | — 101.3 |
| skupaj  | 1159.0 | 1341.0 | — 182.8 |

Četrtletna bilanca je tedaj zaključena s pasivo 182.8 milijona dinarjev. Lanska bilanca prvega četrtletja je bila pasivna 44.5, predlanska pa celo za 349.1 milijona dinarjev.

## Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

To so glavne razlike, ki obstoje med načinom navadnega knjigovodstva in knjigovodstva lesne trgovine, združene z obdelavo lesa.

Predno pa preidemo k nekaterim glavnim navodilom za bilanciranje, v kolikor se ta postopek razlikuje od običajnega trgovskega bilanciranja, je potrebno izpregovoriti par besed še o inventarju, obratovalnih pomočkih in investicijah.

### Inventar.

**Račun nepremičnega inventarja:** zemljišč, gozdov in stavb se v ničemer ne razlikuje od vodstva navadnega trgovskega nepremičnega inventarja. Priporočljivo pa je, da radi preglednosti vodi trgovci, ki ima več nepremičnin v raznih krajih, ki so določeni za različna obdelovališča, vodi tudi ločeno po skupinah, kakor že pripadajo posameznim produkcijskim odsekom, da ima poleg skupnega pregleda tudi pregled vrednosti nepremičnin pri posameznih proizvajališčih. Priporočljivo je ločenje ne-

premičnega inventarja v toliko skupin, kolikor računov je otvorjenih v knjigi produkcije za tiste odseke, katerih pripadajoče nepremičnine so last trgovca.

Amortizacijski odpis je običajno zopet dva odstoten, pri stavbah celo tri do štiri odstoten. Res je sicer, da se vrednost nepremičnine v petdesetih letih (kar bi odgovarjalo dva odstotni amortizaciji) ne uniči, mnogokrat celo tudi ne izgubi ničesar na vrednosti ter se vrednost nekaterih nepremičnin zlasti v inflacijski dobi celo dvigne. Vendar so to činitelji, s katerimi se ne more trgovsko računati, zlasti ker so odvisni od takozvanih višjih sil. Kakor je na eni strani res, da se v največ slučajih vrednost nepremičnin ob najnižje določenem amortizacijskem odstotku ne uniči v 50-letni dobi, je nasprotno treba upoštevati, da leži v takih nepremičninah naložen največkrat mrtev kapital, ki bi se pri drugačni naložitvi veliko višje obrestoval. Iz tega stališča je dva odstotni letni odpis naravnost bagatelen, in bi smel po



vsej pravici vsebovati poleg primerno določenega amortizacijskega odstotka, ki je pri različnih nepremičninah zopet različen, še zmerni pribitek za obrestovanje investirane glavnice.

**Račun premičnega inventarja** se tudi ne razlikuje od vodstva navadnega trgovskega inventarja.

V kolikor je razdeljen premični inventar po posameznih obdelovališčih, je priporočljivo voditi ga pravtako ločeno za posamezne odseke, da imamo na ta način pregled o stanju in vrednosti predmetov premičnega inventarja pri posameznih obdelovališčih, dočim ga v glavni knjigi vodimo po skupni vrednosti.

Pri lesnih podjetjih se deli premični inventar v troje glavnih delov, ki naj bodo po možnosti ločeno vodeni že v računu inventarja v glavni knjigi na skupine:

1. oprave,
2. strojev,
3. orodja,
4. prevoznih sredstev.

**Opravo** sestavljajo razni deli pohištva in sličnih premičnih predmetov kot pri navadnem vodstvu trgovskega inventarja.

V slučaju otvoritvene bilance zaznamujemo vrednost oprave in tudi drugih delov inventarja po cenitvi na dan otvoritvene bilance. Novonabavljene predmete pa seveda knjižimo po nabavni vrednosti.

**Stroji**, ki nam služijo za obdelavo lesa, tvorijo skupino zase. Vrednosti strojev pa ne smemo praviloma priračunati tudi izdatkov za montiranje istih, če tudi je mnogokrat izdelek za montažo višji kot izdelek za stroj sam. Stroški za montažo in slični izdatki gredo praviloma na račun investicij, o katerem govorimo kasneje.

**Orodje** za obdelavo lesa zbiramo zopet v posebni skupini po istih principih kakor druge dele premičnega inventarja. Nekatero orodje se izrablja že v prav kratkem času ter postane manjvredno ali neporabno (n. pr. pile za brušenje žag in slično). Ponekod se prakticira, da se izdatki za tako orodje knjižijo pod obratovalne pomočke in ne pod inven-

tar. Ponekod pa se tako orodje vodi kot inventar in se samo popravi v knjižujo pod obratovalne pomočke.

**Prevozna sredstva**, kakor: vozovi, prikolice, avtomobili, vagoneti, tračnice, vlačilci in slično tvorijo zopet skupino zase, za katero veljajo glede vodstva ista načela kot za ostali premični inventar.

Ako nimamo posebne ločene skupine, vodimo pod to rubriko tudi vprežno živino, kakor ostale dele inventarja, ločeno po komadih in po vrednosti.

Dočim v glavni knjigi vodimo inventar po skupni vrednosti in ne glede na to, v rabi katerega produkcijskega se nahaja, moramo, kakor omenjeno, voditi tudi za posamezna obdelovališča lesa inventar ločeno za vsako tako obdelovališče zase, da imamo na ta način poleg splošnega tudi podrobní pregled. Priporočljivo in potrebno je, da ima seznam inventarja tudi vodja vsakega obdelovališča, v kolikor so ti predmeti v njegovem področju. Na ta način je mogoča hitrejša in natančnejša kontrola, kakor tudi nagla ugotovitev manjkajočih predmetov.

Običajni desetodstotni odpis je pri opravi in strojih največkrat utemeljen že zaradi desetletne amortizacijske dobe same. Pri orodju in prevoznih sredstvih, pa se največkrat tudi reelna vrednost uniči že pred potekom desetih let. Ker moramo poleg tega računati tudi z obrestovanjem v premični inventar investiranega denarja, je desetodstotni letni odpis prej premajhen kot zadosten.

### **Obratovalni pomočki.**

Dočim vodimo navadno izdatke za obratovalne pomočke kot posebno skupino v računu režije, oziroma pri blagovnih stroških, je treba zlasti ob času inventiranja pregledati zalogo obratovalnih pomočkov (olja, nafte, bencina, krme za vprežno živino, včasih tudi hitrejše obrabljivega orodja, če ga vodimo pod tem računom namesto pod inventarjem, in vrednost kot posebno postavko vnesti pod aktiva v bilanco in seveda tudi pod račun izgube in dobička kot dobiček.

(Dalje sledi.)

## Gospodarske beležke.

### Naša trgovinska pogajanja z Avstrijo.

Dne 5. t. m. so bili zaključeni informativni pogovori v Beogradu za sklep nove trgovinske pogodbe z Avstrijo. Razgovori so se nanašali na obrazložitev obojestranskih pogojev, na podlagi katerih naj bi se sklepala bodoča pogodba. Avstrija bi bila pripravljena priznati našemu izvoznemu blagu, zlasti poljedelskim in živinorejskim proizvodom gotove carinske ugodnosti, nasproti pa bi slične ugodnosti morala nuditi Jugoslavija avstrijskemu industrijskemu blagu. Ugodnosti bi obstojale v tem, da bi obe državi svojim izvoznikom priznali gotove izvozne premije, ki bi se kasneje medsebojno obračunavale. Obe delegaciji sta po izmeni načrtov izjavili, da so potrebna nova navodila, v sled česar je avstrijska delegacija odpotovala na Dunaj. Pogajanja se nadaljujejo koncem tekočega meseca.

### Občni zbor Gremija trgovcev za ljubljansko okolico.

Dne 9. t. m. so v »Trgovskem domu« zborovali trgovci ljubljanske okolice. Iz tajniškega poročila posnemamo, da šteje gremij 838 članov, ki zaposlujejo 86 pomočnikov in 80 vajencev. Gremij vzdržuje tri nadaljevalne šole in sicer v Dev. Mar. v Polju, v Št. Vidu in na Vrhnikih. Proračun za leto 1931 znaša 48.950 Din.

Pri volitvah je bilo izbrano sledeče načelstvo: načelnik g. I. Šporn iz Ježice, I. podnačelnik g. V. Jeločnik iz Rožne doline, II. podnačelnik g. D. Šetinc iz Vrhnik, odborniki gg.: Kregar Dora, Dravljje; Rant, Dev. Mar. v Polju; Javornik, Vič; Majaron, Borovnica; Rahne, Moste; Hafner, Medvode; Belec, Št. Vid; Košir, Dragomer; Pečnik, Stožice Ogrin, Laverca.

### Podružnica Državne obrtne banke

v Ljubljani je bila na svečan način ob navzočnosti zastopnikov državnih oblasti in gospodarskih, zlasti obrtnih predstavnikov otvorjena dne 2. t. m. Obratovalne prostore ima podružnica na Dunajski cesti št. 31.

### Občni zbor ljubljanske borze.

Za 28. t. m. je sklican občni zbor »Ljubljanske borze za blago in vrednote« za pretečeno poslovno leto z običajnim dnevnim redom.

### Veljavnost menice, podpisane s svinčnikom.

Te dni je sarajevsko okrožno sodišče razsodilo, da je menica, ki je podpisana samo s svinčnikom, če tudi na takorekoč nepravem mestu, na skrajnem oglu blanketa, veljavna in s tem odbilo priziv ter v celoti potrdilo razsodbo prvostopnega sodišča, ki je istotako prisodilo menici polnovrednost.

### Dobiček bakrenega rudnika v Boru.

Francoska delniška družba »Mines de Bor«, ki ima v eksploataciji tamošnje bakrene rudnike, je lanskoletno bilanco zaključila z 19.5 milij. frankov dobička. Leta 1929. je bil dobiček mnogo večji (49.5 milij. frankov), leta 1928. pa 32.2 milij. frankov. Delniška glavnica podjetja znaša 15 milij. frankov, in je tudi letošnji »majhni« dobiček mnogo višji kot celotna glavnica. Dobitek se je letos zmanjšal, ker so cene bakra občutno nadovala.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in  
otroških vozličkov  
Ljubljana, Karlovska cesta 4  
Prodaja na obroke

## Krasne vence

za birmo kakor tudi šopke, vence za  
neveste, ročne šopke, razno cvetlično  
listje, nagrobne vence izdeluje in nudi  
po najnižji konkurenčni ceni

### Rado Pregrad

industrija umetnih cvetlic

### Podčetrtek Dravska banovina

Edino domače večje slovensko podjetje  
te vrste.

## ODMERA KULUKA ZA LETO-SNJE LETO.

Banska uprava je za tekoče leto odredila, da se vrši ljudsko delo na cestah v dveh enotah za banovinske in v dveh enotah za občinske ceste. Ker je treba letos opraviti tudi delo za lansko leto, odmerjeno s tremi enotami za banovinske in s tremi enotami za občinske ceste, odpade tedaj na vsakega obveznika v celoti po 10 enot za vsakega davkopltčevalca, ki plačuje do 200 Din **neposrednih davkov na leto**, tedaj 10 dni dela, ali desetkratna okupnina po 10 krat 20 Din je 200 Din. Oni davkopltčevalci, ki plačujejo več neposrednih davkov, so obremenjeni z dvojno višino, če znašajo njih neposredni davki do 500 dinarjev (tedaj 400 Din odkupnine ali

20 dni dela); do 900 Din se računa trikratna enota, do 1400 Din štirikratna, do 2000 Din petkratna enota itd. (glej str. 40 letošnje tretje številke).

Odkupnina za osebno delo, katero za more plačati vsak, ki plača nad 100 Din neposrednih davkov letno, je določena po Din 20 za eno enoto, t. j. za en dan dela v Dravski banovini, dočim je v drugih banovinah določena le z 15 Din.

Obveznost se nanaša na vse davkopltčevalce od 18. do 55. leta, če plačujejo nad 100 Din neposrednih davkov letno, ne glede na spol.

Ker je letos določena odmera tudi za lansko leto, je ta dajatev tem občutnejša.

## POVPRAŠEVANJE ZA NAŠE IZVOZNO BLAGO V INOZEMSTVU.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu ima iz inozemstva sledeča povpraševanja za naše izvozne pridelke:

fižol: Le Piree — 6140; Andrija — 6467; Tripoli — 6645;

razni poljski pridelki: Bari — 6671 in 6672; Lisbona 1010;

kože: Catania — 6300; Barcelona — 7290 in 7274;

sir, salama, razne konzerve: Bari — 6499;

zdravilna zelišča: Frankfurt — 6493; Kopenhagen — 6495; Hamburg — 6818, 6324 in 6815; Marseile — 6816; Berlin — 6649; Milano — 6893; Ceste — 6304; Torino — 6868; Halle — 6506; Darhus — 6642.

Za zastopstvo naših izvoznikov se zanimajo:

za kože in krzno: Budapest — 300;

za sadje, zlasti suho sadje in orehe: Lwov — 1285; Budapest — 1887; Amsterdam — 1602; Varšava — 5353; Dresden — 5659;

za jajca: Dresden — 5659;

za živino: Rim — 1270; Paris — 7060 (za ovce);

za razne poljske pridelke: Lisbona — 1010; Firenze — 7195; Bari — 6668 in 6672; Napoli — 6659.

Zavod daje interesentom brezplačna pismena pojasnila in želi, da mu trgovci stavijo že fiksne, po možnosti povzročne ponudbe z naznačko cene, množine, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

# Polinska

TVORNICA

ČIKORIJE





## Po širnem svetu.

### Kongres mednarodne trgovske zbornice.

V ponedeljek je bil v Washingtonu otvorjen šesti kongres Mednarodne trgovske zbornice, katerega se udeležuje 47 držav.

#### Angleški proračun.

Angleški parlament je odobril proračun z 803 milijoni funtov (221·87 milijard dinarjev) izdatkov, ki izkazuje deficit 37 milijonov funtov, za katerega je predvideno kritje iz raznih fondov, ne da bi bile kake dajatve, tudi ne carine, povišane.

### Češkoslovaška najema še tretje posojilo.

Po uspelem zaključku notranjega investicijskega posojila za omiljenje gospodarske krize je Češkoslovaška sklenila tudi posojilo v Franciji v višini 50 milijonov dolarjev za konverzijo starih dolgov pod zelo ugodnimi pogoji. O obeh posojilih smo že poročali.

Na novo pa se pogaja Češkoslovaška za najetje tretjega posojila v višini 20 milijonov dolarjev za odplačilo dolga pri Narodni banki, kateri bi bila s tem omogočena večja svoboda v kreditni politiki. Tudi to posojilo je pod istimi ugodnimi pogoji kot zadnje že skoraj perfektno.

### Banke — gospodarji čehoslovaške industrije.

»Češke Slovo« piše, da zavzema 35 ravnateljev šestih večjih bančnih podjetij nič manj kot 573 mest upravnih svetnikov pri raznih industrijskih podjetjih. Na vsakega teh ravnateljev bi odpadlo tedaj povprečno 16—17 upravno-svetniških stolčkov. V rokah štirih večjih bank se nahaja 259 večjih industrijskih podjetij, katerih lastniki nimajo poleg bank nobene besede.

### Ford o gospodarski krizi.

Ford je izdal novo knjigo, v kateri se bavi s problemom gospodarske krize. On stoji na stališču, da prevelika proizvodnja ne vpliva na krizo ter obstoji na starem načelu: boljša kvaliteta, nižje cene in višje plače. Nezadovoljni, slabo plačani konsumenti so poguba vsakega gospodarstva.

### Konferenca Male antante.

Poleg političnih vprašanj, v katerih države Male antante popolnoma soglašajo, so se na pravkar zaključeni konferenci zunanjih ministrov vseh treh aliranih držav v Bukarešti razpravljala tudi gospodarska vprašanja. Mala antanta vidi v uvedbi preferenčnih carin za poljske pridelke rešitev gospodarske krize. Določene so bile smernice za solidaren nastop na bodoči konferenci Društva narodov. Glede avstrijsko-nemške carinske unije se pridružuje Mala antanta mišljenju Francije.

### Odgoditev nemško-romunskih pogajanj.

Trgovinska pogajanja med Nemčijo in Romunijo bi se morala pričeti dne 5. t. m. v Bukarešti in so nemški delegati že odpotovali v Romunijo. Nenadoma pa je romunska vlada obvestila Nemčijo, da se pogajanja za sedaj še ne morejo vršiti ter naj se odložijo za poznejši čas. Tudi ponovni želji Nemčije Romunija ni ustrežala, kar je vzbudilo v nemških vladnih krogih precejšnje vznemirjenje, ker se je splošno sodilo, da bo trgovinska pogodba sredi maja že sklenjena.

Po drugih vesteh je prišlo do sporazuma ter se bodo baje pogajanja vseeno vršila še v maju.

### Turška zunanja trgovina.

Pravkar zaključeni podatki zunanje trgovine Turčije izkazujejo v lanskem letu 155·4 milijona turških lir izvoza in 256·1 milijona lir uvoza, vsled česar je bilanca za 100·7 milijona lir pasivna.

### Prekinitev čehoslovaško-madžarskih pogajanj.

Pogajanja za sklep nove trgovinske pogodbe med Madžarsko in Čehoslovaško, ki so se vršila te dni v Pragi, so že v početku naletela na velika nesoglasja, vsled česar je čehoslovaški delegat dr. Friedmann odpotoval nazaj v Prago. Madžarski tisk trdi, da so čehoslovaški predlogi nesprijemljivi. Čas za nadaljevanje prekinjenih razgovorov bo določila Čehoslovaška.

**Čehoslovaško-poljska pogajanja**

za sklep trgovinske pogodbe so se pričela te dni v Varšavi. Pogajanja so zanimiva zlasti vsled novega položaja, ki je nastal zaradi projekta avstrijsko-nemške carinske unije.

**Italija najema notranje posojilo.**

Italijanska vlada se je odločila razpisati notranje posojilo v višini štirih milijard lir, ki se bo porabilo za izplačlo letos zapadlih državnih dolgov.

**Avstrijsko-madžarska trgovinska pogajanja.**

Razgovori za sklep trgovinske pogodbe med Madžarsko in Avstrijo so že napol zaključeni. Mesto dosedanjih določil v najvišji ugodnosti stopijo v veljavo izvozne premije in kontingentiranje uvoza. Po zaključku pogodbe se pričnejo razgovori za nemško-madžarsko pogodbo.

**Borzna poročila.****DENARSTVO.****Gibanje valute v tekočem tednu.**

|                      | Uradni tečaj | Prosti tečaj |
|----------------------|--------------|--------------|
|                      | Din          | Din          |
| 1 angleški funt      | 276.30       | 276.35       |
| 1 ameriški dolar     | 56.80        | 56.70        |
| 1 avstrijski šiling  | 8.—          | 7.99         |
| 1 belga              | 7.90         | 7.90         |
| 1 bolgarski lev      | —41          | —41          |
| 1 češkoslov. krona   | 1.684        | 1.68         |
| 1 francoski frank    | 2.224        | 2.22         |
| 1 italijanska lira   | 2.976        | 2.97         |
| 1 grška dragma       | —73          | —73          |
| 1 madžarski pengő    | 9.90         | 9.90         |
| 1 nemška marka       | 13.54        | 13.54        |
| 1 poljski zlot       | 6.37         | 6.32         |
| 1 romunski lej       | —338         | —33          |
| 1 španska peseta     | 5.80         | 5.96         |
| 1 danska krona       | 15.217       | 15.12        |
| 1 švicarski frank    | 10.956       | 10.95        |
| 1 hol. gold.         | 22.84        | 22.83        |
| 1 turška lira, papir | 26.90        | 26.90        |
| 1 zlati frank        | 10.959       | 10.96        |
| 1 kanadski dolar     | 56.50        | 56.50        |
| 1 norveška krona     | 15.21        | 15.20        |
| 1 brazilski milreis  | 5.20         | 5.20         |
| 1 argentinski pezos  | 18.70        | 18.70        |
| 1 švedska krona      | 14.23        | 14.20        |
| 1 egiptovski funt    | 283.40       | 283.30       |

Peseta se je zopet nekoliko popravila. Sicer neizpremenjeno.

**VREDNOSTNI PAPIRJI.**

Državni papirji: Vojna škoda promptna 425.50—426, 7% Blairovo posojilo 82.50—83.25, 8% Blairovo posojilo 92.50 do 93.25, 7% investicijsko posojilo 88 do 88.50, tobačne sečke 22—25 ponudba, 4% bosanske obveznice 51—52.50, begluške obveznice 66.50—67, Rdeči križ 40 povpraševanje, posojilo državne hipotekarne banke 84.50—86.50, Seligmanovo posojilo 83—83.50.

Razen malenkostnih razlik skoraj neizpremenjeno stanje in tečaji čvrsti.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 119—124, Prva hrvatska štedionica 925—930, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 308—309.50, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 120 povpraševanje, Nar. banka 7.825—7.950, Kreditni zavod 170 do 180, Obrtna banka 36 povpraševanje.

»Trboveljska« se je nekoliko popravila, zmanjšala so se ponovno povpraševanja po »Vevčah«, sicer neizpremenjeno.

**Tržna poročila.****Kožuhovina.**

Na zadnji aukciji v Londonu so se cene kožuhovine poboljšale za 10 do 20 odstotkov, zlasti pri boljših vrstah.

**Kavčuk še vedno pada.**

Na londonskem tržišču so cene za kavčuk padle na 2<sup>3</sup>/<sub>4</sub> penija pri funtu, kar znači rekordno nizko stanje.

**Vino.**

V Vršču je tržišče vina mlačno. Bela vina 9—10 stop. se plačujejo po 1.20 do 1.40 Din, 10—11 stop. po 1.40 do 1.30 Din, 11—12 stop. po 1.80 do 2.20 Din, »otelo« 10—12 stop. po 2 do 2.40 Din, »kadarka« 10—11 stop. 2 do 2.20 Din, izbrana vina 11—13 stop. pa po 3 do 5 dinarjev.



## Žito.

Dočim so šle cene koruze in ostalih vrst žita na inozemskih tržiščih znatno navzdol, so se obdržale tekom tedna pri nas stare cene.

**Pšenica** pa, ki ne beleži na inozemskih tržiščih nikakih znatnih sprememb, se je na ljubljanski borzi zopet dvignila ter notira ob mlevski voznini, Promptna postaja, plačilo v 30 dneh: bačka potiska: 80/81 kg, 1% premesi 230—232.50; bačka srbobranska: 79/80 kilogramov, 2% premesi 225—227.50; gornjebačka: 79/80 kg, 2% premesi 225 do 227.50; bačka, Sombor okolica: 79 kg, 2% premesi 217.50—220; baranjska: 79/80 kg, 2% premesi 212.50—215 Din.

Tudi moka se je podražila za 5 Din in notira nularica 340—345 Din, fco slovenska postaja.

## Živina.

Na zadnjem živinskem sejmu na Dunaju so se plačevali (za kg žive teže) pitani voli 1—1.40, ekstremiti do 1.80 šil., srbski voli 0.90 do 1.15 šilinga, kmečko blago pa po 0.90 do 1.35 šilinga.

Zelo močna je bila ponudba za svinje, katerih je ostalo okoli 6000 komadov neprodanih. Visoka ponudba je povzročila pri dobrem in srednjem blagu 5 do 10, pri slabšem blagu pa celo do 20 grošev padca v ceni.

**V Ljubljani** je bilo na zadnjem sejmu za konje in govejo živino prav malo zanimanja. Nekoliko boljša je bila kupčija s prašiči. Goveja živina je šla za okroglo 50 par navzdol, teleta pa celo za do 1 Din ter se je plačevalo za kg žive teže: voli I. 7.50, II. 6.50, III. 6; krave debele 4.50—6 Din, klobasarice 2.50—4 Din; teleta 9—10 Din.

## TRŽNE CENE V LJUBLJANI.

dne 5. maja 1931.

**Govedina** za 1 kg: v mesnicah po mestu: I. vrste 13—18, II. vrste 14—18; na trgu: govejega mesa I. vrste 16—18, II. vrste 14 do 16, III. vrste 10—12, jezika 18, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 16—18, ledic 18, možganov 18—20, loka 6—8 Din.

**Teletina** za 1 kg: I. vrste 22, II. vrste 16 do 18, jeter 25—30, pljuč 18—20 Din.

**Drobnica** za 1 kg: koštrunovega 14—15, jagnjetine 18—20 Din.

**Konjsko meso** za 1 kg: I. vrste 8, II. vrste 6 Din.

## Ameriško tržišče.

Na ameriških blagovnih borzah notirajo sledeče cene (v oklepaju so cene pred 14 dnevi):

**Žito** na čikaški borzi: pšenica ima čvrsto ceno ter notira 83.75 (83.62) centimov za bušel (27.21 kg). Ostala žita notirajo za bušel (25.40 kg): **koruza** je zopet močno padla ter notira 56.75 (60.87) cent.; **rž** je šla tudi ponovno navzdol na 33.75 (od 37.37) cent.; **oves** je prav tako nazadoval na 26.75 (od 30.75) cent.

**Bombaž** je padel v ceni na newyorški borzi na 9.70 (od 10.30) cent. za libro (45 kg).

**Kava** se je nasprotno okrepila ter notira v Newyorku »Rio« No. 7 5.10 (prej 4.61) dolarja; »Santos« pa 8.45 (pred 14 dnevi 7.73) dolarja za vrečo.

## Znižane cene za steklo.

Na inicijativo čehoslovaškega trgovinskega ministra so tamošnje steklarne znižale cene gradbenega stekla za 10%, tako da stane danes kvadratni meter dvamilimeterskega okenskega stekla 18.45 Kč namesto 20.50 Kč.

## Med in vosek.

Radi velikih zalog meda, ki je povzročil še neprodan, se gibajo cene na debelo v višini 10—12 Din, na drobno pa 14—18 Din za kg. Te cene so še vedno visoko nad svetovno pariteto, vsled česar ni misliti na izvoz.

**Vosek** je predmet živahnejšega povpraševanja ob razmeroma visoki ceni 30—35 Din za kg.

Spričo bližajočega se novega pridelka je računati z daljnim nazadovanjem cen.

**Svinjina** za 1 kg: I. vrste 20—23, II. vrste 16—18, pljuč 10, jeter 18—20, ledic 18 do 20, glave 8—10, parkljev 6—8, slanina trebušne 12—13, slanina ribe in sala 15, slanina mešana 13—14, slanina na debelo 14, masti 16, šunke (gnjati) 24—25, prekajenega mesa I. vrste 24—25, II. vrste 18—20, prekajenih parkljev 6—8, prekajene glave 10, jezika 25—28 Din.

**Perutnina**: piščanec majhen 18—22, kokoš 25—40, petelin 25—35, domači zajec, manjši 6—10, večji 12—20 Din.

**Klobase** za 1 kg: krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30—32, safalad 30—32, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanine 16—18 Din.

**Ribe** za 1 kg: karpa 22—28, ščuke 35 do 40, postrvi 50, klina 20, mreje 15—20, pečenke 12 Din.

**Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka 2-50 do 3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—40, masla 30—36, bobinjskega sira 24, sirčka 7—8, eno jajce 0-50—1 Din.

**Pijače:** 1 liter starega vina 16—22, novega vina 14—16, 1 čaša piva 3—4-50, 1 vrček piva 4—4-50, 1 steklenica piva 5-50—6 Din.

**Kruh:** 1 kg belega 4, črnega 3-50, rženega 3-50 Din.

**Sadje:** 1 kg luksurnih jabolk 14, jabolk I. vrste 12, II. vrste 10, luksurnih hrušk 30, ena oranža 1—2-50, limona 0-50—1, 1 kg rožičev 6—8, fig 10—12, dateljnov 24—44, mandeljnov 50, orehov 9—10, luščanih orehov 34—36, suhih češpelj 10—12 Din.

**Zelenjava in gobe** za 1 kg: glavnote solate, domača 24—26, ajserice, tržaška 8—10, berivke 24—26, motovilca 10—12, radiča 8 do 12, zgodnjega zelja, kolandino 7—9, rdečega zelja 10—12, kislega zelja 3, ohrovt 10, karfiol 6—8, špargljev 40, kolerab podzemljic 1-50—2, špinat 7—12, graha v stročju 10—12, čebule 3—6, česna 10—12, krompirja 1, krompirja novega, tržaški 10, kisle repe 2, korenja 3—10, peteršilja 6—10, zelnjave za juho 4—6 ena artičoka 1—2 Din.

**Mlevski izdelki** za 1 kg: moke št. >0< 3-10 do 3-55 na debelo, 3-75 na drobno, št. >2< 2-80—3-25 na debelo, 3-50 na drobno, št. >4< 2-25—2-40 na debelo, 3-25 na drobno, št. >6< 1-80—2 na debelo, 2-75 na drobno, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—10, otrobov 1-50—2, koruzne moke 3—3-50, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba do 5, ajdove moke I. vrste 7, II. vrste 5, ržene moke 3-50 Din.

**Zito** za 100 kg: pšenice 205—215, rži 195 do 210, ječmena 195—210, ovsa 200—230, prosa 190—200, koruze 145—150, ajde 205 do 215, fižola ribni ana 270, prepeličarja 300, 1 kg graha 8—10, leče 10—12 Din.

**Kurivo:** 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 460, 1 kubični meter trdnih drv 135 do 150, mehkih drv 70 Din.

**Krma** za 100 kg: sladkega sena 100, pol sladkega sena 85, kislega sena 70—75, slame 50—70 Din.

**Špecerijsko blago:** 1 kg kave »Portoriko« 80—84, »Santos« 52—54, »Rio« 36—40, pražene kave I. vrste 90—100, II. vrste 80—90, III. vrste 66—70, IV. vrste 56—60, kristalnega belega sladkorja 12-75, sladkorja v kockah 14-25, kavne primesi 18, riža I. vrste 9, II. vrste 7, 1 liter namiznega olja 18, navadnega olja 17, vinskega kisa 4% 4-75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli, morske, debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike II. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 3-75, čaja 80.

## Lesno tržišče.

**Cene lesa na inozemskih tržiščih.**

**Slavonska hrastovina** se plačuje v Marseille: oblice 650 Frs (1448 Din), deske I. 1100 Frs (2450 Din), II. 1000 Frs (2228 Din) za kub. meter.

**Bukovina:** slavonsko bukovino Ia. plačuje Trst po Lit 335 (Din 998) kub. m; Solun plačuje naravno blago po 500 Din tona.

**Jelovina:** tavomale imajo v Trstu ceno Lit 225 (Din 670), v Draču 95 zl. frankov (1021 Din) za kub. meter.

**Drva:** bukovine cepanice imajo v Bratislavi ceno Kč 16-50 (Din 27-90) za 100 kilogramov.

**Dobave.**

100 m<sup>3</sup> plohov nabavi do 19. t. m. Direkcija državnega rudnika v Velenju.

Podrobnejša pojasnila pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

**Nazadovanje evropske lesne trgovine.**

Da nazadovanje lesnega izvoza ni samo naša nadloga, pričajo podatki o uvozu lesa v nekatere večje države, ki kažejo v primerjavi s lanskim letom naravnost ogromno padanje. K temu pa je treba pripomniti, da je bilo že lansko leto za lesno trgovino skrajno neugodno. Nemčija je lani v prvem četrtletju uvozila 1.153.000 ton, letos pa samo 617.000 ton lesa; nazadovanje znaša nad 48 odstotkov. Italija je v prvih dveh mesecih lani uvozila 234.000 ton, letos samo 177.000 ton, tedaj 30 odstotkov manj. Tudi v Angliji je uvoz lanske prvo četrtletje znašal 581.000 ton, letos pa samo 373.000 ton in je nazadoval za nad 35 odstotkov. Kriza omejuje gradbeno akcijo in s tem zavira lesno trgovino.

**Ali ste poravnali naročnino?**

### Kartel lesnih izvoznikov.

Že daljšo dobo se vršijo priprave za ustanovitev kartela lesnih izvoznikov, ki so bile započete že na podlagi svojčasnih ponesrečenih razgovorov za ustanovitev jugoslovansko-romunskega kartela lesnih izvoznikov.

Pri nas se resno deluje na ustanovitev kartela, ki naj bi bil nekaka poldržavna ustanova. Vse preveč pa se pri tem zasledujejo osebne koristi poedincev oziroma ožjega kroga »izvoljenih«. Dočim soglašajo veliki izvozniki v tem, da je treba malega in srednjega trgovca od izvoza nekako odstraniti, vstajajo navzlic temu soglasju v njihovih krogih različni drugi spori, ki najdejo odmev tudi v časopisju.

Tako se n. pr. zavzema gotova skupina tudi za to, naj bi se vsem onim lesotržcem, ki se z lesno trgovino ne bavijo vsaj deset let, odvzeli obrtni listi. Zmernejša skupina pa obstoji na zahtevi, naj bi se sedanjim lesnim trgovcem priznala kvalifikacija in se zahteval primeren dokaz o usposobljenosti za one, ki želijo obrtni list na novo dobiti.

Na Poljskem se je snoval lesni izvozni kartel poldrugo leto, zaključek pa je bil ta, da je ustvaritev kartela vsled prevelikih diferenc med interesi malih, srednjih in velikih propadla in se je osnoval samo sindikat celuloznih tvornic.

### Povpraševanja za naš les v inozemstvu.

Pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so sledeča povpraševanja za naš les:

les za zaboje — Rotterdam — 7108;

razna smrekovina — Valencija — 7306;

različen les — Bari — 7275;

različen les, hrastove in bukove doge — Le Piree — 6140;

trdi les in smrekovina (nujno 3—400 kub. metrov, listeli  $24 \times 25$ ,  $24 \times 48$  od 1 m naprej) — Lecce — 6492;

različen les — Lecce — 6501;

ogljje, drva, gradbeni les, deske, zaboji — Milano — 6349;

različen les — Catania — 6300.

**Za zastopstvo naših lesnih trgovcev se zanimajo v inozemstvu:**

za bukovino — Messina — 972;

celulozni les — Milano — 1068;

za vse vrste lesa — Milano — 6349;

za les za pohištvo — Amsterdam — 4294.

Zavod daje pod navedenimi številkami brezplačna pismena pojasnila interesantom. Po možnosti pa naj naši trgovci pošljejo za svoje blago »Zavodu« že fiksne ponudbe z navedbo vrste, množine, cene, dobavnega roka in plačilnih pogojev.



je pri nas in v inozemstvu najbolj  
priljubljena

**krema za čevlje**

### LESNA TRGOVINA IN NOVI PROMETNI DAVEK.

Številna vprašanja za pojasnila kako in kdaj je dolžan lesni prouducent in lesni trgovec plačati prometni davek, oziroma, kdaj je dolžan voditi knjigo o opravljenem prometu, pričajo, da je potrebno o tem izpregovoriti, kolikor je na podlagi doslej objavljenih zakonskih uredb mogoče.

Ker je z zakonom o davku na poslovnem prometu (»Službene Novine« 12. VIII. št. 182) določeno, da se pobira skupni

davek na poslovni promet tudi za vse kasnejše faze prometa, se je to načelo po možnosti upoštevalo prav tako pri lesni produkciji; vendar je pri tem nekaj izjem, tako glede načina plačevanja, kakor glede enotne tarife.

Isti zakon določa, da mora voditi knjigo o opravljenem prometu po dodatni uredbi (»Službene Novine« 31. III. 31., št. 72) tisti proizvajalec, katerega skupni promet pretečenega leta prese-



ga vsoto 500.000 Din, če ne vodi pravilno urejenih trgovsko-poslovnih knjig, iz katerih je mogoče izveči vse podatke za določitev prometnega davka. Navzlic tej odredbi pa morajo voditi knjigo o poslovnem prometu podjetja, ki so podvržena družbenemu davku in industrijska podjetja, če tudi njih promet ni dosegel lani vrednosti 500.000 Din.

**Iz prometa pa je izločiti vse ono blago,** ki je bilo uvoženo (kar pri lesni trgovini pač ne prihaja v poštev) in ono, za katerega je bil že plačan davek na poslovni promet od druge osebe. (Pri lesni trgovini: tesani les, vinogradniško kolje, sodarski in tesarski les, za katerega se plača 1/2 odstotka prometnega davka obenem z banovinsko takso za izvoz iz gozda, kakor tudi železniški pragoi za katere se plača 1 odstotek prometnega davka o priliki dobave železnici, dalje ne za tisti les, ki ni podvržen prometnemu davku, kakor: okrogli les in drugi gozdni pridelki (lubje, žir, gozdna semena itd.).

**Žage** so podvržene plačevanju prometnega davka v višini 2 % pri rezanem lesu in 1/2 % pri jamskem lesu. Ako lanskoletni skupni promet samolastnih žag ni presegal vrednosti 500 tisoč Din, niso dolžne voditi knjige o opravljenem prometu z izjemo tistih žag, ki so podvržene plačevanju družbenega davka ali ki se smatrajo za industrijska podjetja (če so kot taka vpisana pri Zbornici TOI.).

Manjše žage, katerih celokupni lanski promet ni presegal vrednosti 500.000 Din tedaj niso dolžne voditi knjige o opravljenem prometu, pač pa morajo koncem vsakega poslovnega leta in sicer na splošni poziv predložiti hkratu s prijavo pridobnine tudi predpisano prijavo glede poslov, ki so podvrženi davku na poslovni promet, tedaj množino in vrednost prodanega žaganega lesa in jamskega lesa.

Večje žage pa, katerih lanskoletni skupni promet je bil višji od 500.000 dinarjev, morajo voditi predpisano knjigo o opravljenem prometu, če nimajo urejeno vodenega knjigovodstva, na podlagi katerega je moč ugotoviti vse podat-

ke, potrebne za odmero poslovnega davka.

Industrijska lesna podjetja in žage, ki so podvržene plačevanju družbenega davka, pa so obvezane voditi knjigo o opravljenem prometu ne glede na odgovarjajoče knjigovodstvo in ne glede na višino lanskega prometa v vsakem slučaju.

Ker je **izvoz prometnega davka prost**, je tedaj izvoženo (na lastno imet!) blago tega davka prosto.

Če pa je kupil **trgovec-izvoznik** rezani les od žagarja, je upravičen ob izvozu zahtevati povračilo plačanega in v fakturi proizvoznika posebej zaračunana davka tekom šestih mesecev od izvozne carinarnice, če sam vodi knjigo o poslovnem prometu, oziroma če vodi poslovno urejeno knjigovodstvo namesto knjige opravljenega prometa.

Trgovec izvoznik, ki je kupil od drugega producenta s poslovnim davkom obremenjeno in na fakturi posebej priračunano blago, sme tedaj zahtevati od izvozne carinarnice povračilo 1/2 odstotka pri tesanem lesu, vinogradniškem kolju, jamskem, sodarskem in kolarškem lesu, 2 odstotka pa pri rezanem lesu.

Radi boljšega razumevanja naj navedemo še način in višino prometnega davka za posamezne lesne proizvode.

**Okrogli les:** hlodi, brzoj, drogovi, antene so davka prosti.

**Tesani les,** vinogradniško kolje, sodarski in kolarški les je obremenjen z 1/2 % prometnega davka, ki se plača obenem z banovinsko takso za izvoz iz gozda.

**Žage** plačujejo od rezanega lesa 2 % ne glede na dimenzije in vrste in 1/2 % od jamskega lesa.

**Železniški pragoi** so podvrženi 1 % prometnega davka, ki se plača o priliki dobave železnici.

**Drva** so obremenjena z 1/2 % davka, ki se plača o priliki naložitve na železniški postaji.

**Ostali gozdni produkti:** lubje, žir, listje, gozdna semena etc. so prosti.

**Nadaljna predelava lesa** za pohištvo etc. obrtnim potom (mizarji, kolarji etc.) je prometnega davka prosta. **Industrij-**

ska predelava lesa pa je obremenjena z 1% poslovnega davka.

**Izvoz lesa** je — kakor že prej omenjeno — prost in se že event. plačani prometni davek povrne.

Upamo, da smo s temi pojasnili les-

nim trgovcem in žagarjem popolnoma ustregli. Seveda je še vedno več malenkosti, zlasti glede postopka pri prijavi in plačevanju nerešenih in se bo šele v praksi pokazalo, v koliko so določbe zakona popolnoma izvedljive.

## TEŽKO NAZADOVANJE LESNEGA IZVOZA.

Podatki izvoza v marcu kažejo ponovno težko nazadovanje lesnega izvoza nasproti lanskemu marcu. Primerjava izvoza v marcu lani in letos kaže sledeče vrednosti v milijonih dinarjev:

|                  | 1930. | 1931. |
|------------------|-------|-------|
| gradbeni les     | 119.6 | 63.9  |
| železniški pragi | 18    | 13.3  |
| drva             | 6.4   | 2.7   |
| lesni izdelki    | 11.1  | 3.7   |

Vrednost letošnjega marčevega izvoza lesa znaša 82.6 milijona dinarjev ter je za 72.5 milijona dinarjev, tedaj skoraj za polovico manjša kot lani v istem mesecu.

Tudi izvoz prvega letošnjega četrtertletja kaže v primerjavi z lanskim, že itak slabim izvozom v isti dobi naravnost katastrofalno nazadovanje. Primerjava daje sledeče vrednosti v milijonih dinarjev:

| prvo četrtertletje: | 1930. | 1931. |
|---------------------|-------|-------|
| drva                | 13.5  | 8.4   |
| gradbeni les        | 333.8 | 167.8 |
| pragovi             | 36.5  | 37.5  |
| izdelki iz lesa     | 24.1  | 10.0  |
| skupaj              | 407.9 | 223.7 |

Nazadovanje vrednosti lesnega izvoza je najbolj občutno pri gradbenem lesu ter znaša v celoti 45%.

## LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Na lesni borzi vlada skrajno mlačno razpoloženje brez pomennejših sklepov in se kupčija tudi v odprti sezoni ni razživela, dasiravno se privatno opaža nekaj več prometa.

**Cene**, ki so bile itak že daljšo dobo previsoko notirane, so se nekoliko znižale ter notira les za kubični meter, feo vagon — nakladalna postaja: **Smreka** — jelka: hlodi I., II., monte 140—150, brozjavni drogovi 180—190, bordonali merkantilni 250—270, trami merkantilni 180—200, škorete, konične, od 16 cm naprej 400—460, škorete, paralelne, od 16 cm naprej 450—500, škorete, podmerne, do 15 cm 350—400, deske - plohi, par., od 16 cm naprej 390—410. **Bukev**: deske - plohi, naravni, neobrobjeni 400 do 410, naravni, ostrorobi 500—550, parjeni, neobrobjeni 500—560, parjeni, ostrorobi 650—750, testoni 400—420. **Hrast**: hlodi I., II. 250—300, bordonali 1000—1100, deske - plohi, neobrobjeni boules 950—1000, deske - plohi, neobrobjeni merkantilni 800—850, deske - plohi, ostrorobi (podnice) 900—1000, frizi 750—850. **Drva**: bukova 12—14, hrastova 11—13. **Železniški pragi**:

2-60 m, 14 × 24: hrastovi 48—53, bukovki 27—29. **Oglje**: bukovo za 100 kg 60—65.

**Povpraševanja** so omejena na sledeče blago:

Bukovi testoni IV. kvalitete. Cena franko Sušak pristanišče.

Na živ rob rezana jelovina (smreka ali jelka), blago zdravo, lepo obdelano, z največjo težo 550 kg za m<sup>3</sup>. 250 m<sup>3</sup> 395 × 395 mm, 7-70 m dolžine, 20 m<sup>3</sup> 395 × 395 mm, 6 m<sup>3</sup> 295 × 395 mm, 80 m<sup>3</sup> 198 × 395 mm, 40 m<sup>3</sup> 98 × 395 mm, 6 m<sup>3</sup> 245 × 395 mm, 32 m<sup>3</sup> 295 × 345 mm, 10 m<sup>3</sup> 148 × 198 mm, skupaj 444 m<sup>3</sup>, od 4 do 10 m, največ od 6 m naprej po možnosti preko 10 m dolžine — v katerem slučaju je treba navesti tozadevno množino, odnosno percentualnost. — Cena franko vagon meja jugosl.-ital. Dobava prvega dopijona čimprej, ostalo po dogovoru.

16—17 m<sup>3</sup> hrastovine, ostrorobe, v fiksnih širini 15 cm, blago zdravo z zdravimi grčami, I., II., III., toda brez beljave.

1 m<sup>3</sup> hrastovine, 80 × 80 mm, 4 m, kakovost kakor zgoraj. Roba mora biti vsaj polsuha. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Rezana borovina, paralelna, ostroroba, obrobjena, izključeno gnilo in razbito in sicer: ca. 20 m<sup>3</sup>, 23 mm debeline, dolžina 2.40 m, 20 in 23 cm širine; ca. 10 m<sup>3</sup>, 23 mm debeline, dolžina 2.40 m, 32 in 33 cm širine. Cena Din 460 — feo Sušak pristanišče. — Dobava najkasneje do konca aprila.

# Trgovski slovarček.

(Nadaljevanje.)

**Arbitraža** (arbitrage) — izkoriščevanje tečajnih razlik na borzi.

**Asegno** (izg. asenjo) — nakaznica.

**Asignacija** — izplačilni nalog.

**Ažija** — vrednost kovanega denarja nad papirnatim povečujoča razlika.

**Aukcija** — dražba, javna licitacija.

**Aviso** — obvestilo o pošiljlatvi blaga ali denarja.

**A vista** — na pogled (na pokaz).

**Bagatel-a** — malenkost, neznatnost; **no** — malenkostno, neznatno; **izirati** — omalovaževati, podcenjevati.

**Bagaza** (bagage) — potna prtljaga.

**Bala** — svženj.

**Balast** — ničvredna obtežitev.

**Balansirati** — loviti ravnovesje, kolebati med dvema smernicama.

**Balotaža** — tajno glasovanje.

**Bankrot** — polom, konkurz.

**Baza** (baxis) — osnova, temelj.

**Bianco** — neizpolnjeno a podpisano (n. pr. neizpolnjena a podpisana menica je bianco menica).

**Blanket** — obrazec, predtiskovina.

**Blok** — skupina, skupek, **en bloc** — nakupi ali prodaje v celotnih skupinah.

**Bon** — začasno potrdilo namesto denarja.

**Bona fide** — v dobri veri.

**Bonifikacija** — dobropis; **bonificirati** — vdobrovpsati.

**Boniteta** — dobrina.

**Brutto** (tudi btto ali bro) — kosmato, nečisto, skupna teža omota in vsebine.

**Bruto za neto** — teža embalaže se zaračuna po isti ceni kot vsebina.

**Budget** (izg. bidžé) — proračun; **budgetirati** — proračunati.

**Bushel** (izg. bušel) — angleška mera za žito: pri pšenici 27.21 kg, za ostale vrste žita pa 25.40 kg.

**Ca** — (glej cirka) = kratica za »približno«.

**Cabotage** (kabotaža) — obsežna trgovina.

**Carpento** — voz, tovor.

**Cedirati** — odstopiti terjatev.

**Cenzura** — pregled v svrhu odobritve.

**Census** — davčna ocenitev premoženja.

**Certifikat** — spričevalo, potrdilo.

**Cesija** — odstop terjatve.

**Chek** (ček) — obrazec za denarno nakazilo.

**Cif** (tudi CIF ali caf CAF) (angl.: coast insurance freight) — stroški, zavarovalnina, voznina (pri prekomorski trgovini) gredo na breme prodajalca. (Glej lansko 47. številko.)

**Cirkulacija** — kroženje.

**Clearing** (izg. kliring) — medsebojno izravnavanje računov.

**Cirka** — približno.

**Co** (Comp) — družba, kompanija.

**Concern** — udruženje za zastopanje istih interesov.

**Conto** — račun; conto corrente — tekoči račun.

**Courtagi** — izg. kurtaža) — borzna ali bančna mešetarina, senzalnina.

**Corrente** — tekoč, »er« — korespondenčna kratica za tekoči mesec (n. pr. 23. cr. — 23. t. m.).

**Corectura** — popravek.

**Credit** — dobroimetje.

**Creditor** — upnik.

**D. d.** — kratica za delniško družbo.

**d. d. (dd.)** — korespondenčna kratica za »de dato« — od dne.

**Debet** (tudi dare) — dolg, v breme.

**Debitor** — dolžnik.

**Defekt** — nedostatek, pokvara.

**Defieit** — izguba; **deficien** — zaključen z izgubo.

**Deflacija** — zmanjšani obtok bankovcev na denarnem trgu.

**De iure** — po zakonu.

**Dekurzivno** — za nazaj (plačevanje obrokov, anuitet, najemnine etc.).

**Depozit** — shramba vrednostnih predmetov; **deponirati** — predati v shrambo, položiti.

**Detajl** — del; **detajlno** — na drobno, podrobno, delno; **detajlirati** — razdeliti po posameznih vrstah, skupinah; **detajlist** — trgovec, ki prodaja blago neposredno konsumentu.

**Devalvacija** — zakonsko znižanje cene denarja.

**Deviza** — menica ali ček, glaseč se na tujo valuto.

**Diskont** — odbitek obresti pri menicah za dobo do zapadlosti.



**Diverse** — različno.  
**Domicil** — bivališče; **domicilirati** — udomiti.  
**Dubioza** — dvomljiva terjatev.  
**Dumping** (izg. demping) — prodaja blaga v inozemstvo po nižjih cenah kot vladajo na domačem tržišču.  
**Duplikat** — dvojniki.  
**D. z o. z.** — kratica za »družba z omejeno zavezo«.  
**Efekt** — učinek, vrednostni papir;  
**efektivno** — s polno vrednostjo.  
**Efektuirati** — izvršiti nalog, naročilo.  
**Eksport** — izvoz; **eksportirati** — izvoziti; **eksporter** — izvoznik.  
**Ekspedicija** — odprava.  
**Ekskluzivno** — izključno.  
**En blok** — skupno; **en detajl** — na drobno, **en gros** — na debelo.  
**Eskont** — glej diskont.  
**Eskompt** — vnovčenje menice; **eskomptirati** — vnovčiti.  
**Eventualnost** — možnost.  
 številkami listov (ne strani).  
**Faktura** — račun.  
**Fiktivno** — namišljeno.

**Fiksno** — trdno.  
**Firma** — trrdka.  
**Fiskus** — davek, davčne odmere.  
**Fob** (F. O. B.), todi (fas) — angl. beseda »Free of board« naloženo na ladjo (včasih tudi samo poleg ladje) v prekomorski trgovini. (Glej lansko 47. št.)  
**Folio** — list; **foliirano** — označeno s številkami listov (na strani).  
**Franko** — prosto stroškov.  
**Fuzija** — spojitev dveh ali več podjetij v eno samo.  
**Garanciija** — jamstvo; **garant** — porok; **garantirati** — jamčiti.  
**Gratis** — brezplačno.  
**Gremij** — oblika trg. zadruga.  
**Gross** — 12 ducatov (144 komadov).  
**Hause** (izg. »hos«) — naraščanje cen na borzi.  
**Havarija** — poškodba blaga na prekomorskem potu.  
**Hazard** — tvegana visoka špekulacija.  
**Honorar** — zaslužek, nagrada.  
**Ilegalno** — nezakonito.  
 (Dalje sledi.)

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pecilni prašek, tedaj izrecno zahtevajte

## **Dr. Oetkerjev pecilni prašek**

in

## **Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor**

ker se je že večkrat pripetilo, da trgovec na to pozabi, vsled česar dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko „SVETLA GLAVA“, ker je to edina, ki jamči za dobro kvaliteto.

Ako pri Vašem engrosistu ne dobite **Dr. OETKERJEVIH** izdelkov, tedaj pišite direktno na tovarno

## **Dr. Oetker Maribor**

katera Vam na željo pošilja vse, pa bodisi tudi najmanjši kvantum.

**Vam ustreči**

*naša želja!*

**Zadovoljnost odjemalcev**

*pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,*

*zato jim ponudite*

**Dr. Pirčevo  
sladno kavo**

**Velepražarna »PROJA«**

**Ljubljana, Aškerčeva ulica 3**

**Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe**

**Jvan Jelačin, Ljubljana**

**Zaloga sveže pražene kave,  
mlelih dišav in rudninske vode**

**Točna in solidna postrežba!**

**Zahtevajte cenik!**